

WÓJT GMINY DOBRÓŃ

**Prognoza oddziaływania na środowisko
Gminnego Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012.**

Realizacja na zamówienie
Urzędu Gminy w Dobroniu

listopad 2008

Wykonawca prognozy:

Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny
Spółka Jawna w Łodzi

mgr Jan Diehl

Spis treści:

1. WSTĘP.....	5
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.	5
2.1. WARUNKI, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOTYCZĄCA GMINNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	5
2.2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.	6
3. ZARYS CHARAKTERYSTYKI I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY DOBRÓŃ.	7
3.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.	7
3.2 . BUDOWA GEOLOGICZNA.....	8
3.3. RZEŻBA POWIERZCHNI.	9
3.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.	10
3.5. WODY POWIERZCHNIOWE.	11
3.6. WODY PODZIEMNE.....	13
3.7. WODY GEOTERMALNE.	14
3.8. GLEBY.....	14
3.9. SZATA ROŚLINNA.	15
3.10 . ŚWIAT ZWIERZĘCY.	17
4.0. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.	19
4.1. ZANIECZYSZCZENIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH.	19
4.2. ZANIECZYSZCZENIE WÓD PODZIEMNYCH.	21
4.3. STAN ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.	21
4.4. ZAGROŻENIE HAŁASEM I PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.	22
4.5. ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA PRZEZ ODPADY.	23
5.0. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2008-2012 ORAZ PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ W TREŚCI TEGO DOKUMENTU.	26
5.1. W ZAKRESIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA.	26
5.2. W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA W WODĘ, OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH ORAZ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO WÓD LUB DO ZIEMI.	27
5.3. W ZAKRESIE ZAGROŻENIA ODPADAMI I ZANIECZYSZCZENIA GLEBY LUB ZIEMI.....	29
5.4. W ZAKRESIE EMITOWANIA HAŁASU I PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	30

5.5. W ZAKRESIE WYSTĘPOWANIA POWAŻNYCH AWARII.	31
5.6. W ZAKRESIE WYKORZYSTYWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I NIEKORZYSTNEGO PRZEKSZTAŁCANIA TERENU.	31
6.0. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU.	33
7.0. OCENA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM WPŁYWU NA ZDROWIE LUDZI, KTÓRE MOGĄ POWSTAWAĆ NA TERENIE GMINY LUB INNYCH TERENACH.	35
8.0. OCENA SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE.....	35
8.1. OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000.	37
9.0. OCENA W ZAKRESIE ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	40
10. OCENA W ZAKRESIE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH ORAZ METODY ZASTOSOWANEJ PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	41
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	43
12. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.	45

1. WSTĘP.

Podstawą opracowania jest zlecenie złożone przez Wójta Gminy Dobroń do Akademickiego Ośrodka Naukowo –Technicznego AON-T, Spółka Jawna w Łodzi na wykonanie aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska na okres lat 2008-2012, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.

Podstawą prawną wykonania prognozy są:

- art. 40 ust. 1 i 2 oraz art. 41 ust.2 pkt. 1-12, a także art. 42 ust 2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 25 z 2008 r. poz. 150 – tekst jednolity, z późniejszymi zmianami),
- art.51 ust. 2 i 3 oraz art.52 ust.1 i 2, ustawy z dnia 3.10.2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz.1227).

Stosownie do ustaleń art.40 ust.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz art.50, powołanej powyżej ustawy z dnia 3.10.2008 roku, sporządzanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne, także w przypadku wprowadzania zmian do uprzednio przyjętych dokumentów – w tym przypadku aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska, przyjętego uprzednio przez Radę Gminy Dobroń, jako obowiązującego dla okresu lat 2004 -2007.

2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca gminnych programów ochrony środowiska

Zgodnie z cytowanymi wyżej w rozdziale 2 przepisami, prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko gminnych programów ochrony środowiska, powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń obu tych dokumentów, na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które

mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów, wskutek realizacji ustaleń programu ochrony środowiska.

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar gminy, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń programu ochrony środowiska. Jest zatem oczywiste, że obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

2.2. Cel i zakres opracowania.

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści gminnego programu ochrony środowiska.

Prognoza ma za zadanie:

- określić (ocenić i analizować) istniejący stan środowiska oraz jego ewentualne zmiany w przypadku braku realizacji programu ochrony środowiska,
- określić pojawiające się zagrożenia wynikające z dopuszczenia przez program innych niż dotychczasowe sposobów użytkowania terenów, obiektów i instalacji, w szczególności na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- sprawdzić, czy zostało uwzględnione – znaczące oddziaływanie obiektów i instalacji, na środowisko i dobra materialne,
- oceniać skutki dla środowiska, wynikające z realizacji projektowanych zamierzeń, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- sprawdzić i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony środowiska obszaru gminy i obszarów sąsiednich - w tym także na obszar Natura 2000,
- sprawdzić i ocenić w jakim stopniu proponowane działania i przedsięwzięcia, mogą mieć ewentualny niekorzystny wpływ na przyjęte cele ochrony

środowiska, zarówno na obszarze gminy, jak i w miarę potrzeby w szerszym zakresie,

- sprawdzić i ocenić w jakim stopniu program ochrony środowiska gminy, określić sposób i zakres wymaganego zapobiegania negatywnym skutkom oddziaływania na środowisko, jego ograniczania lub konieczności zastosowania kompensacji przyrodniczej – w szczególności na ochronę obszaru Natura 2000.
- przedstawiać rozwiązania alternatywne wobec rozwiązań ujętych w treści programu ochrony środowiska,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy i informacje o ewentualnym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie w języku niespecjalistycznym.

3. ZARYS CHARAKTERYSTYKI I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY DOBRÓŃ.

3.1. Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne.

Gmina Dobroń jest jedną ze 177 gmin województwa łódzkiego, a zarazem jedną ze 159 gmin wiejskich tego województwa oraz jedną z 7 gmin powiatu pabianickiego (jedną z 5 gmin wiejskich powiatu). W skład gminy wchodzi 18 sołectw.

Powierzchnia gminy liczy 96,42 km², co stanowi 19,6 % powierzchni (492,2 km²) powiatu i 0,5% powierzchni (18219 km²) województwa. Gmina sąsiaduje od strony północnej z gminą Pabianice, od strony wschodniej z miastem Pabianice i gminą Pabianice, a od strony południowo-wschodniej z gminą Dłutów. Jest ona graniczną gminą swego powiatu, bowiem graniczy od zachodu z gminą (miastem) Łask, a od północnego zachodu z gminą Wodzierady – obie te gminy wchodzi w skład powiatu łaskiego. Drobną fragment południowej granicy gminy, oddziela ją od gminy Żelów powiatu bełchatowskiego.

Najbliższe większe jednostki osadnicze (miasta), wchodzące łącznie z gminą Dobroń, w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, oddalone są od terenu gminy jak następuje:

- Pabianice (stolica powiatu) - o ok. 10 km, w kierunku północno-wschodnim,

- Łask - o ok.9 km, w kierunku południowo-zachodnim,
- Konstantynów Łódzki - o ok. 20 km, w kierunku północnym ,
- Łódź - (stolica województwa) - o ok. 25 km, w kierunku północno-wschodnim.

Przez obszar gminy przebiegają centralnie na kierunku SW – NE:

- droga krajowa nr 14 - Łódź – Pabianice – Sieradz - Wrocław,
- normalnotorowa linia kolejowa Łódź – Zduńska Wola – Sieradz – Kalisz - Ostrów Wlkp.

Niewielki (1 km) odcinek południowo-zachodniej granicy gminy, przebiega wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 12 - Łask – Piotrków Tryb.

Pozostałe drogi gminy to drogi powiatowe (26,1 km) lub gminne (50,0 km).

Położenie gminy (miejscowości Dobroń), wyznaczają następujące współrzędne – ok. 19°10'20" długości geograficznej wschodniej i ok. 51°34'12" szerokości geograficznej północnej.

Wg regionalizacji fizyczno- geograficznej Polski J. Kondrackiego, gmina znajduje się w obrębie prowincji Niżu Środkowopolskiego, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Niziny Południowo-Wielkopolskie (318-1/2) i wchodzącego w jego skład mezoregionu – Wysoczyzny Łaskiej (318.19), wg innych regionalizacji zwanego Równiną Łaską.

3. 2 . Budowa geologiczna.

Wysoczyzna Łaska położona jest w obrębie wielkiej, geologicznej jednostki strukturalnej Polski – platformy paleozoicznej, przy czym gmina Dobroń znajduje się na obszarze jednej z dwu centralnie położonych jednostek tej platformy – Synklinorium Szczecińsko – Łódzko - Miechowskiego. Gmina leży w granicach niższej jednostki strukturalnej tego synklinorium – niecki mogileńsko-łódzkiej. Niecka ta oraz jej macierzysta jednostka, to struktury zbudowane (w wyniku wielopromiennych fałdowań wszystkich faz orogenezy kimeryjskiej i alpejskiej), z utworów kredowych — margli, wapieni, iłów i piasków, zalegających zgodnie z wygięciem utworów jurajskich, tworzących ich głębsze podłoże. Miąższość utworów kredowych dochodzi w osi niecki do 1000 m.

W obrębie niecki łódzkiej występują liczne obniżenia i wypiętrzenia utworów kredowych, o przebiegu NW—SE. Znamienna jest przy tym specyficzna inwersja rzeźby powierzchni tej struktury, co wynika z mniejszej odporności skał jurajskich niż skał kredowych. Toteż osi niecki nie towarzyszy na odcinku łódzkim strefa obniżeń. Przeciwnie — ciąg kulminacji stropu mezozoiku występuje właśnie w osi niecki na zachód od Łodzi - np. na obszarze gminy Dobroń strop utworów kredowych zalega przeciętnie na głębokości 16 – 30 m, a w rejonie miejscowości Dobroń i Mogilno Duże zaledwie na głębokości 0 – 4 m.

Powierzchnię gminy tworzą utwory czwartorzędowe – zalegające niezgodnie na skałach kredy. Są to osady akumulacji lodowcowej lub wodno-lodowcowej, czwartorzędowe – plejstoceny, zlodowacenia środkowopolskiego – głównie gliny zwałowe, piaski, żwiry i gliny moren czołowych oraz fluwioglacjalne piaski i żwiry, a także utwory holocenu – piaski eoliczne i deluwialne, namuły, piaski rzeczne i torfy. Ich miąższość jest uzależniona od ukształtowania stropu mezozoicznego - kredowego podłoża – patrz wyżej.

Powszechność występowania utworów polodowcowych na powierzchni zadecydowała o ich szerokim użytkowaniu. Udokumentowane złoża kruszywa naturalnego eksploatowano w Mogilnie Dużej (eksploatacji zaniechano). Piaski kwarcowe udokumentowano i eksploatuje się w złożach Teodory I (gmina Łask) i Teodory II i III (gmina Dobroń) - posiadają one wyznaczone – obszar i teren górniczy (złoża Teodory II, koliduje z projektem powołania w jego bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu przyrody "Rokitnica" – patrz niżej, rozdział 8). W gminie występują także dotąd bliżej nie rozpoznane złoża glin zwałowych, mułków ilastych i piasków.

3.3. Rzeźba powierzchni.

Ukształtowanie pionowe Wysoczyzny Łaskiej (i gminy), jest wynikiem szeregu złożonych procesów stratygraficznych, tektonicznych i geomorfologicznych. Na terenach tych występują dwa typy rzeźby: glacialny i peryglacialny.

Współcześnie występujące na powierzchni formy rzeźby są generalnie wykształcone w plejstocenie. Formy holoceny mają marginalne znaczenie.

Zaliczenie obszaru do pasa nizin środkowopolskich – patrz wyżej, rozdział 3.1, znajduje potwierdzenie w charakterze jego krajobrazu. Brak tu wybitnych wzniesień, silnie nachylonych stoków, a wyraźniejsze formy wklęsłe to doliny rzek i cieków. Wyjątek stanowią eoliczne formy rzeźby – wydmy, występujące między Dobroniem a Różą oraz na południe od Mogilna Dużego i Baryczy. Ich wysokości względne wahają się od 3 do 18 m, a strome zbocza sięgają 10% spadków.

W sumie jednak obszar gminy, to fragment klasycznej, zdenudowanej, płaskiej, polodowcowej równiny Wysoczyzny Łaskiej, której rzędne oscylują w granicach 180,0 – 195,0 m.n.p.m. rozcięty słabo zarysowanymi dolinami Grabi i jej dopływu – Palusznicy oraz bezimiennych dopływów Dobrzynki (deniwelacje między dnem dolin a wysoczyzną, oscylują zaledwie w granicach 2 – 5 m, a spadki terenu nie przekraczają 2%). W dolinach Palusznicy i Grabi zachowały się plejstocenyjskie terasy akumulacyjne o wysokościach względnych 2 – 4 m.

Najwyższy punkt wysokości bezwzględnej w gminie – ok.195,0 m. n.p.m. znajduje się w rejonie jej północnej granicy. Punkt najniższy 180,0 m.n.p.m. położony jest w miejscu przecięcia doliny Grabi z zachodnią granicą gminy. Różnica wynosi więc zaledwie 15,0 m, na przestrzeni ok. 9,5 km, co jest klasycznym dowodem nizinnego charakteru powierzchni.

3. 4. Warunki klimatyczne.

Wg klasyfikacji klimatycznej Polski W.Okołowicza, gmina Dobroń zaliczona jest, do środkowopolskiego regionu klimatycznego, położonego w strefie wpływów oceanicznych i kontynentalnych.

Decydujący wpływ na warunki klimatyczne wywiera napływ określonych mas powietrza. Nad Wysoczyzną Łaską najczęściej występują masy powietrza polarno–morskiego - 45 % dni w roku (latem do 60 %, wiosną ponad 30 %).

Średnia temperatura roku sięga 7,6°C. Najwyższe średnie temperatury miesięczne (w wieloleciu) występują w lipcu 18° C, a najniższe w styczniu –1,7° C.

Okres wegetacyjny trwa od 210 do 215 dni w roku (początek ok.7 kwietnia, koniec ok.4 listopada). Zima trwa przeciętnie 80 dni, lato – 98 dni. W roku przypada 34 -

37 dni gorących – z temperaturą powyżej 25°C i przeciętnie 40 dni mroźnych – z temperaturą nie wyższą niż 0°C.

Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie (powyżej 20% częstości) oraz północno i południowo zachodnie. Ogółem częstotliwość występowania wiatrów z kierunków zachodnich sięga 45%, a ich średnia prędkość dochodzi do 4,6 m/s. Częstotliwość występowania wiatrów wschodnich przekracza 10%.

Średnie roczne sumy opadów (z wielolecia), wahają się od 517 do 532 mm. Miesięczne maximum przypada w lipcu – 88 mm, minimum w styczniu – 30 mm i lutym – 25 mm. Przeciętna ilość dni z opadem w roku wynosi 156 dni, a średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w rejonie dochodzi do 62.

Najintensywniejsze zachmurzenie występuje w listopadzie i grudniu. Roczne maksimum zachmurzenia ogólnego notowane jest w grudniu i wynosi od 76 do 80% dni w miesiącu. Najbardziej pogodny jest wrzesień i sierpień.

W roku przypada średnio 47 dni pogodnych i 151 dni pochmurnych.

Usłonecznienie czyli ilość godzin ze słońcem w ciągu dnia, wywiera zasadniczy wpływ na warunki termiczne obszaru. Najwięcej ich występuje w lipcu – 367 h, maju – 328 h i sierpniu – 310 h. Najmniej w lutym – 28 h, grudniu – 29 h i listopadzie – 43 h.

Średnie roczne wartości wilgotności względnej powietrza na obszarze gminy wahają się w granicach 70 - 90%. W poszczególnych latach mogą być o 3-4% niższe lub wyższe. Do najbardziej wilgotnych miesięcy należą listopad, grudzień i styczeń – 87-90%, do najmniej wilgotnych – czerwiec i lipiec – 75-76%.

Równinny charakter rzeźby gminy, wyklucza większy wpływ tego czynnika na kierunki i siłę ruchu powietrza. Natomiast duże powierzchnie leśne – patrz rozdział 3.9 – w znaczącej mierze wpływają na modyfikację lokalnego klimatu, łagodząc (wyrównując), skrajne wartości składników klimatycznych obszaru.

3. 5. Wody powierzchniowe.

Gmina Dobroń znajduje się w całości w granicach dorzecza Warty (Odry). Główną rzeką gminy jest Grabia, która wraz ze swymi dopływami (największy z nich to Pałusznica), odprowadza do zlewni Widawki (Warty), wody powierzchniowe z

ponad 90% powierzchni gminy. Niewielkie – północne enklawy gminy (rejon miejscowości Wymysłów), ciążą do zlewni Dobrzyńki (Neru).

Toteż przez teren gminy, przebiega dział wodny IV rzędu pomiędzy prawymi dopływami Warty - Widawką i Nerem.

Grabia ze swą stosunkowo wąską doliną, przecina południowo-zachodnie tereny gminy na kierunku SE – NW, odcinkiem swego środkowego biegu, od km 36+600 do km.47+100, o długości 10,5 km. Nieuregulowane koryto rzeki intensywnie meandruje, w dolinie liczne starorzecza. Brak zbiorników retencyjnych, wyrównujących nierównomierność przepływu sprawia, iż dolina rzeki (w szczególności 346 ha), należy do terenów zagrożonych powodziowo.

Pałusznicza – główny gminny, prawobrzeżny dopływ Grabi, wykorzystuje obszerną, o płaskim 800-1400 m. szerokości dnie dolinę, przebiegającą na kierunku N – S przez centralną partię terenu gminy od Markówki po Mogilno Duże. Rzeka przepływając przez gminę od km 0+000 do km 13+800, odwadnia głównie rolne i leśne tereny, w znacznym stopniu – szczególnie w sąsiedztwie koryta – zmeliorowane (powierzchnia zmeliorowanych terenów gminy wynosi 941,2 ha, zdrenowanych – 405,3 ha, a długość rowów melioracyjnych – 71,1 km). Koryto Pałuszniczy, jest na odcinku 10,86 km uregulowane.

Zgodnie z treścią załącznika nr 2 do rozporządzenia R.M. z dnia 17.12.2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz.U.nr 16/2003 poz.149), Pałusznicza zaliczona została do tychże wód, istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa. Z kolei załącznik nr 3 do tego rozporządzenia, zalicza Grabię na całej długości, do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, w stosunku do których wykonanie uprawnień skarbu państwa, powierza się marszałkom województw.

W gminie istnieją nieliczne zbiorniki wód powierzchniowych – stojących.

Stawy rybne występują w rejonie wsi Wymysłów Francuski (8,0 ha), dwa inne zbiorniki funkcjonują w Baryczy (11,2 ha) i w Ldzaniu („Talar” – 4,61 ha). Na terenach leśnych gminy, istnieje 13 niewielkich zbiorników, których łączna powierzchnia wynosi 17,24 ha.

3.6. Wody podziemne.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski, gmina Dobroń położona jest w obrębie makroregionu Środkowopolskiego.

Północne i północno-wschodnie obrzeża gminy wchodzi w zasięg kredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (A.Kleczkowski) – Zbiornika Niecka Łódzka (GZWP nr 401 – Cr₁). Wody podziemne tego zbiornika to wody typu szczelinowo-porowego.

Na obszarze gminy występują dwa zasadnicze, użytkowe poziomy wodonośne – górnokredowy i czwartorzędowy.

Poziom górnokredowy tworzą szczeliny i spękania opok margli i wapieni cenomanu. Strop tych skał, zalega w gminie średnio na głębokości 16-30 m – patrz rozdział 3.2. Wody tego poziomu to wody infiltracyjne i subartezyjskie (pozostające pod ciśnieniem). Należą do wód słodkich, słabo zmineralizowanych, prawie twardych, chemicznie obojętnych. Wahania mineralizacji ogólnej mieszczą się w granicach 8 - 16 mg/l. Ich cechą jest podwyższona geogenicznie zawartość żelaza i manganu.

W gminie wykonano dotąd 23 studnie, ujmujące do eksploatacji poziom górnokredowy, których wydajności oscylują od 32 do 200 m³/h. Ujęcie wodociągu gminnego w Markówce, (składające się z 3 studni - 35,0, 35,5 i 35,0 m. głębokości), dysponuje zatwierdzonymi zasobami eksploatacyjnymi - 200 m³/h. Długość sieci wodociągowej gminy dochodzi do 100 km, a stopień zwodociągowania sięga 97% (w ramach realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007 wykonano 3,7 km sieci – Chechło Drugie, Dobroń, Morgi, Przygoń, wybudowano zbiornik wody uzdatnionej – 500 m³ i zmodernizowano stację uzdatniania wody). Pobór wody wynosi średnio 610 m³/dobę, co oznacza istnienie znacznych nadwyżek wody. Wodociąg gminny zaopatruje w wodę kilkunastu odbiorców dzielnicy Klimkowizna w Pabianicach. Z kolei gminne miejscowości Barycz i Przygoń zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej Łasku.

W latach 60-tych XX w. na gruntach miejscowości Chechło, zlokalizowane zostało, składające się z 5 studni ujęcie wód górnokredowych, mające zaopatrywać w wodę wodociągi miasta Pabianic, którego wydajność ustalono na 1000 m³/h.

Ujęcie to zostało praktycznie zlikwidowane – pozostawiono jako rezerwową 1studnię.

Przypowierzchniowe wody czwartorzędowe, występują głównie w obrębie dolin, na głębokości od 0 do 2,0 m w piaskach i żwirach akumulacji rzecznej. Nie mają one szerszego, użytkowego znaczenia. Użytkowy poziom czwartorzędowy, który tworzą głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry, występujące średnio na głębokościach do 30 m, jest wykorzystywany tylko przez niezwodociągowane zabudowania i obiekty – w gminie funkcjonuje 9 studni wierconych, o wydajnościach od 2 do 30 m³/h. Także i te wody są wodami infiltracyjnymi oraz odznaczają się geogenicznie podwyższoną zawartością żelaza i manganu.

Brak w profilu utworów czwartorzędowych ciągłych warstw utworów nieprzepuszczalnych, a także wysokie zaleganie stropu osadów kredowych, wywołuje istnienie kontaktu wód czwartorzędowych i górnokredowych.

3. 7. Wody geotermalne.

Gmina Dobroń położona jest w granicach Szczecińsko-Łódzkiego Okręgu geotermalnego Polski. Wody geotermalne tego okręgu, którego powierzchnia liczy 67 tys. km², występują w utworach mezozoicznych - kredy (na głębokościach 750-1050 m), jury (na głębokościach 900-2450 m) i triasu (na głębokościach 3140-5000 m). Łączne zasoby tych wód oceniane są na 2854 km³ – wód zawierających energię cieplną równoważną 18812 mln ton paliwa umownego na km², co wynosi średnio około 42 mln m³ wody/km², czyli 246 tys. ton paliwa umownego na km².

3.8. Gleby.

Gleby gminy Dobroń odznaczają się znaczną różnorodnością Obecność na powierzchni obszaru utworów polodowcowych – patrz rozdział 3.2, powoduje, że przeważają gleby słabe (ponad 53% ogólnej powierzchni). Powstała na nich (głównie na słabych, wykształconych na luźnych piaskach glebach bielcowych, glebach bielcowych zglejonych i glebach brunatnych zdegradowanych), większość znacznych gminnych powierzchni leśnych – patrz niżej, rozdział 3.9.

Gleby III i IV klasy bonitacyjnej, zajmują 1844 ha, czyli 37,44% ich ogólnej powierzchni. Natomiast gleby III klasy bonitacyjnej – najlepszej w gminie – zajmują 445 ha tzn. 9,04% ich ogólnej powierzchni. Są to gleby brunatne lub bielcowe, wykształcone na glinach lekkich i piaszczystych. Zaliczane są do kompleksu pszennego, dobrego. Grupują się one wokół miejscowości Chechło Pierwsze i Drugie, Dobroń Mały, Mogilno Małe i Zakrzewki.

W dolinach Grabi, Pałusznicy i ich dopływów grupują się gleby hydrogeniczne – murszowe, torfowe oraz czarne ziemie i mady. Dolina Pałusznicy jest największym gminnym kompleksem łąk i pastwisk (w większości odwadnianych lub zmeliorowanych – patrz rozdział 3.5) – zajmują one 32,1% powierzchni gminy.

3.9. Szata roślinna.

Gmina Dobroń wg regionalizacji geobotanicznej W.Szafera, położona jest na obszarze Prowincji Środkowo-Europejskiej, Podprowincji Niżowo-Wyżynnej, Działu Bałtyckiego, Poddziału Pasa Wielkich Dolin i Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej.

Lasy gminy zajmują powierzchnię 4079 ha, czyli 42,2% powierzchni gminy, co oznacza, że lesistość gminy należy do najwyższych w kraju. W lasach tych przeważa obecnie sosna (*Pinus silvestris*), zajmująca 93% powierzchni w lasach państwowych i 78,3% w lasach prywatnych, brzoza (*Betula pendula*) – odpowiednio 3,2% i 11,9%, tylko w lasach państwowych – modrzew polski (*Larix polonica*) – 1,3% i dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – 1,2% oraz tylko w lasach prywatnych – olsza czarna (*Alnus glutinosa*) – 7,8%.

W lasach tych spotykanych jest 13 typów siedliskowych. Dominują siedliska:

- w lasach państwowych - boru świeżego, mieszanego świeżego i mieszanego wilgotnego, występujące na 76% ich powierzchni,
- w lasach prywatnych – boru świeżego, suchego i mieszanego, występujące na 78,1% ich powierzchni.

Wszystkie powierzchnie leśne gminy Dobroń, zaliczone są do kategorii lasów ochronnych – jako położone w granicach aglomeracji łódzkiej, w tym wodo i glebochronnych (ochrona zasobów wodnych, poprawa wilgotności gleb), niezależnie od swych gospodarczych funkcji.

Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska, stanowiącej część składową Europejskiej Sieci Ekologicznej „ECONET”. Nie zmienia to faktu, że doliny Grabi, Pałusznicy i pozostałych drobnych cieków, tworzą sieć lokalnych korytarzy ekologicznych, o cennych walorach krajobrazowych. W połączeniu z obfitością powierzchni leśnych i bagiennych oraz pól wydmy – patrz rozdział 3.3, stwarza to warunki dla zachowania różnorodności przyrodniczych siedlisk, a tym samym gatunków gminnej flory i fauny.

Stąd też występują tu liczne gatunki roślin rzadkich i chronionych jak bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), długosz królewski (*Osmonda regalis*), grzybień północny (*Nymphaea candida*), łączeń baldaszkowy (*Butomus umbellatus*), marek szerokolistny (*Sium latifolium*), mietlica psia (*Agrostis canina*), okrzężnica bagienna (*Hottonia palustris*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*), torfowiec odgięty (*Sphagnum fallax*), turzycza nitkowata (*Carex lasiocarpa*) oraz widłaki: wroniec (*Lycopodium selago*), jałowcowy (*L. amotinum*), goździsty (*L. clavatum*) i torfowy (*L. inundatum*), a także welnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*) i włosienicznik błotny (*Batrachium aquatile*).

Dla ochrony cennych siedlisk, gatunków flory i fauny jak i krajobrazu, utworzono w granicach gminy, kilka obszarowych, prawnych form ochrony przyrody, których ogólna powierzchnia liczy 715 ha, czyli zaledwie 7,5% powierzchni gminy. Południowe fragmenty gminy, znajdują się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Środkowej Grabi” utworzonego w 1988 r. dla ochrony krajobrazu i cennych powierzchni leśnych i łąkowych stanowiących siedliska flory i fauny (projektuje się zmianę jego nazwy na Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiański OChK, wraz z korektą granic).

Natomiast w granicach gminy pozostają Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe:

- „Dolina Grabi” o powierzchni 411 ha (projektuje się zmianę nazwy na ZPK Młynów nad Grabią wraz z korektą granic),
- „Mogilno” o powierzchni 68,6 ha, dla ochrony wydmy i pokrywającego je drzewostanu,
- „Dobroń” o powierzchni 221,4 ha, dla ochrony wydmy i torfowisk,

a także pięć użytków ekologicznych, dla ochrony cennych siedlisk śródleśnych – ekosystemów wodno-błotnych (cztery na terenie leśnictwa Mogilno i jedno na terenie leśnictwa Poleszyn) o ogólnej powierzchni 9,28 ha oraz pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 310 cm obwodu, w Dobroniu Poduchownym, przy ul. Sportowej,
- Dąb szypułkowy, 425 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Dąb szypułkowy, 275 cm obwodu, w Orpelowie,
- Grab zwyczajny (*Carpinus betulus*), 260 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), 528 cm obwodu, w Ldzaniu obok młyna wodnego,
- Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), 260 cm obwodu, obok kościoła p.w. Św. Wojciecha w Dobroniu Poduchownym,
- Grupa 10 lip drobnolistnych, Od 90 do 215 cm obwodu, w parku wiejskim Dobronia Poduchownego,
- Bagno śródleśne „Duża Woda”, o powierzchni 6,04 ha w leśnictwie Mogilno.

Bogactwo siedlisk i obecność w nich gatunków wymienianych w Dyrektywie Siedliskowej UE – patrz niżej, rozdział 3.10, zdecydowała o **projektowanym utworzeniu Obszaru NATURA 2000 - obszaru ochrony siedlisk (SOO), pod nazwą „Grabia”, w terminie do 2009 r.** Ma on obejmować dolinę rzeki w granicach powiatów bełchatowskiego, łaskiego i pabianickiego (**gmina Dobroń**), o ogólnej powierzchni 1699,2 ha.

Powierzchnię gminnych, zorganizowanych terenów zielonych tworzą:

- Park wiejski w Dobroniu Poduchownym o powierzchni 3,34 ha z bogatym drzewostanem (dąb szypułkowy, klon zwyczajny, lipa drobnolistna, olcha czarna, brzoza brodawkowata (*betula verrucosa*), grochodrzew (*Robinia pseudoacacia*).
- Drzewostan czterech cmentarzy (Chechło, Dobroń, Wymysłów Piaski i Wymysłów Francuski).

3.10 . Świat zwierzęcy.

Gmina Dobroń dzieląca 2 ośrodki miejskie Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej – Łask i

Pabianice, odznacza się występowaniem tych gatunków fauny, które dostosowały się do swoistego - podmiejskiego i wiejskiego układu biocenotycznego. Wśród owadów, są to pospolite szkodniki: mól ubraniowy (*Tineolla biselliella*), rybnik cukrowy (*Lepisma saccharina*), prusak (*Blatella germanica*), karaluch (*Blatta orientalis*), czy pająki z rodzajów *Pholcus* i *Tegenaria*.

„Zadomowione”, powszechnie występujące ssaki obszaru to: szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), mysz domowa (*Mus musculus*), kuna domowa (*Martes foina*) oraz niektóre gatunki nietoperzy. Spotykane są także łasica (*Mustela nivalis*) i tchórz (*Mustela putorius*).

Jednak bogactwo siedlisk przyrodniczych obszaru – patrz wyżej rozdział 3.9, niesie za sobą różnorodność gatunków wolno żyjącej fauny, przede wszystkim ptaków, których ponad 100 gatunków występuje na terenach gminy, m.in. rzadko spotykanych, jak bocian czarny (*Ciconia nigra*), czapla biała (*Ardea cinerea*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), krogulec (*Accipiter nisus*), kukułka (*Cuculus canorus*), lelek (*Caprimulgus europaeus*), łyska (*Fulica atra*), słonka (*Scolopax rusticola*) i zimorodek (*Alcedo atthis*). Liczne są także owady - ilość ich gatunków nie ustępuje innym rejonom Polski środkowej.

W wodach Grabi i zachowanych młynówkach, żyje około 30 gatunków ryb. Najczęściej spotykane to brzana (*Barbus barbus*), certa (*Vimba vimba*), okoń (*Perca fluviatilis*), szczupak (*Esox lucius*), płoć (*Rutilus rutilus*), miętus (*Lota lota*), leszcz (*Abramis brama*) i ciernik (*Gasterosteus aculeatus*).

Ssaki reprezentowane są m.in. przez daniela (*Dama dama*), dziką (*Sus scrofa*), jeża (*Erinaceus europaeus*), sarnę (*Capreolus capreolus*), lisa (*Vulpes vulpes*), łosia (*Alces alces*) – wypuszczanego na wolność z hodowli w Puszczy Kampinoskiej, zająca (*Lepus capensis*), kreta (*Talpa europaea*), ryjówki – aksamitną (*Sorex araneus*) i malutką (*S. minutus*), i wiewiórkę (*Sciurus vulgaris*). Charakterystyczne płazy terenów gminy to żaby - jeziorkowa (*Rana lessonae*), śmieszka (*R. ridibunda*) i wodna (*R. esculenta*). Gady to jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec (*Natrix natrix*) i żmija zygzakowata (*Vipera berus*).

Dolina Grabi jest także siedliskiem gatunków wymienianych w Dyrektywie Siedliskowej UE. Są to – ze ssaków: wydra (*Lutra lutra*), z ryb: koza złotawa (*Sabanajewia avrata*), kóзка (*Cobitis taenia*), minóg strumieniowy (*Lampetra*

planeri), minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*) i piskorz (*Misgurnus fossilis*), z płazów: kumak nizinny (*Bombina bombina*), a z bezkręgowców: zatoczek łamliwy (*Anisus vorticerlus*).

4.0. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

4.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Z gminnej sieci kanalizacyjnej korzysta w Dobroniu blisko 1400 mieszkańców, co stanowi zaledwie 15% ogółu ludności. Pozostali - mieszkańcy budynków nie podłączonych do tej sieci i większość podmiotów gospodarczych, odprowadzają ścieki do bezodpływowych, okresowo opróżnianych zbiorników. Kanalizacja gminna o ogólnej długości ponad 14,0 km, jest także odbiornikiem ścieków wytwarzanych przez część podmiotów gospodarczych gminy i gminny ośrodek zdrowia. Kieruje ona ścieki do zlokalizowanej w Dobroniu Poduchownym (Zakrzewki), uruchomionej w 1998 r. gminnej, biologicznej oczyszczalni ścieków typu Ecolo-chief-10M, o przepustowości 350 m³/dobę.

Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rowu melioracyjnego R21 o długości 260m, a nim do Pałusznicy (i w konsekwencji do Grabi). Pozwolenie wodno-prawne (Decyzja Nr 491/05 z dnia 30 grudnia 2005 r), ustaliło następujące parametry oczyszczonych ścieków:

BZT ₅	- 25 mg O ₂ /l i poniżej,
ChZT _{Cr}	- 125 mg O ₂ /l i poniżej,
Zawiesina ogólna	- 35 mg/l

Oczyszczalnia aktualnie pracuje na granicy obciążeń hydraulicznych i obciążeń ładunkami zanieczyszczeń wyrażonymi powyższymi wskaźnikami.

Gmina nie posiada sieci kanalizacji deszczowej.

Grabia na obszarze gminy, winna docelowo odpowiadać normom I klasy czystości (wg tzw. starej klasyfikacji obowiązującej do 2002 r.). Natomiast wody Pałusznicy, powinny osiągać II klasę czystości.

Badania prowadzone od 1995 r. w tzw. sieci monitoringu regionalnego, wykazywały we wszystkich stanowiskach pomiarowych ponadnormatywne zanieczyszczenie Grabi (wg tzw. starej klasyfikacji obowiązującej do 2002 r.). Natomiast w latach 2002/2008, rzeka badana w punktach pomiarowych powyżej

ujścia Pałusznicy i oceniana wg **tzw. nowej klasyfikacji** wykazuje niezmiennie IV – nie zadawalającą klasę czystości, a poniżej tego ujścia III – zadawalającą oraz IV klasę. Na taki stan rzeki wpływają głównie ścieki innych miast i gmin odprowadzających ścieki do Grabi powyżej Dobronia i poniżej Dobronia. Nadto całość górnej zlewni Grabi, zlokalizowana jest na terenach o wybitnie rolniczym charakterze. Obecność na tym obszarze zakładów rolnych i przemysłu spożywczego (przetwórstwo mięsne, roślinne, hodowle itp.) oraz spływy powierzchniowe z terenów rolnych, składają się na całość źródeł zanieczyszczenia Grabi i jej dorzecza.

Rozporządzeniem Nr 7/05 Wojewody Łódzkiego z dnia 16.05.2005 r. ze zmianą zawartą w Rozporządzeniu Nr 15/05 z 8.07.2005 r. została utworzona aglomeracja Dobroń. Potrzeba modernizacji oczyszczalni (wywołana koniecznością uzyskania właściwego stopnia redukcji azotu i fosforu), spowodowała umieszczenie oczyszczalni tej aglomeracji, w treści zaktualizowanego przez Radę Ministrów w dniu 7.06.2005 r.– Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, wg którego **termin spełnienia przez gminę wymagań w zakresie oczyszczania ścieków, został określony na rok 2008, a docelowa przepustowość oczyszczalni - na 700 m³/dobę** (co nie zostało zrealizowane).

Program ten określił równocześnie terminy i zakres rozbudowy sieci kanalizacyjnej, pozostającej w zasięgu oczyszczalni. Są one następujące:

- wybudowanie do 2015 r. – 13,6 km sieci.

W projekcie nowelizującym ten program w 2008 r. utrzymana jest docelowa przepustowość oczyszczalni w Dobroniu przy ul. Zakrzewki (700 m³/dobę), natomiast terminy i zakres rozbudowy kanalizacji, ustalono jak następuje:

- wybudowanie w latach 2007-2010 - 3,8 km sieci,
- wybudowanie w latach 2011-2013 – 6,0 km sieci oraz 3 przepompowni ścieków,
- wybudowanie w latach 2014-2015 – 3,8 km sieci

Jest to niezbędny zakres rozbudowy sieci kanalizacyjnej, dla uzyskania wymaganego efektu oczyszczenia ścieków aglomeracji Dobronia, bowiem zanieczyszczenie wód powierzchniowych gminy, wynikające z niedostatecznego wyposażenia w urządzenia do transportu i oczyszczania ścieków, jest jedną z najistotniejszych barier zrównoważonego rozwoju

obszaru. W ramach realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007 wykonano tylko 3,7 km kanalizacji (Dobroń-Chechło) i przygotowano projekt rozbudowy (modernizacji) gminnej oczyszczalni ścieków.

4.2. Zanieczyszczenie wód podziemnych.

Zagrożenie i degradacja wód podziemnych w gminie mają jak dotąd zasięg lokalny, jakkolwiek wody te są rzeczowo, jak i potencjalnie, stale zagrożone. Wynika to z braku pełnego systemu kanalizacyjnego w gminie, jak i niedostatków systemów kanalizacyjnych na obszarze powiatu pabianickiego, jak i z braku skutecznego systemu zwalczania odpadów, czego skutki pozostają bezpośrednim zagrożeniem wód podziemnych. Zagrożenie to wywoływane jest także przez migrację zanieczyszczeń, wskutek nadmiernego dawkowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin przez rolnictwo,

Mimo istniejących zagrożeń, badania jakości wód podziemnych, prowadzone od 2000 r. wykazują jak dotąd, generalnie zmienną - dobrą lub średnią jakość wody, we wszystkich użytkowych poziomach wodonośnych gminy i powiatu. Wody te zachowują jakość od klasy II (jakość dobra), do III klasy (zadawalającej). Przy tym jakość wody w części punktów pomiarowych jest ustabilizowana.

4.3. Stan zanieczyszczenia powietrza.

W gminie Dobroń funkcjonuje ponad 400 podmiotów gospodarczych, z których 70% zlokalizowanych jest w miejscowościach Dobroń, Dobroń Mały oraz Chechło Pierwsze i Chechło Drugie. Wśród nich nie ma podmiotów, zaliczanych do znacząco oddziałujących na stan czystości powietrza.

Wraz z budownictwem mieszkaniowym i zagrodowym gminy oraz drogą nr 14, są to główne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ich uciążliwość wynika stąd, iż tworzą one w 100% emisję niską, a także stąd, iż podstawowym nośnikiem energii cieplnej dla całości obiektów gminy, jest węgiel i jego pochodne. Choć bowiem długość sieci gazowej gminy przekracza 23 km, pozwala to wszakże na pokrycie potrzeb, zaledwie nieco ponad 20% potencjalnych odbiorców.

Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie, szacowana jest następująco (w Mg/rok):

pyły	-	400,0
dwutlenek siarki	-	790,0
dwutlenek azotu	-	235,0
tlenek węgla	-	350,0

Zgodnie z obowiązującymi od roku 2002 zasadami klasyfikacji powietrza (prowadzonej przez WIOŚ w Łodzi), cały powiat pabianicki (tzn. obszar tworzący strefę o kodzie 3.10.12.08, a równocześnie wchodzący w części w skład aglomeracji łódzkiej), ze względu na stan zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, pyłem, ołowiem, węglowodorami, tlenkiem węgla i ozonem, został w 2006 r. zaliczony do klasy C tj. strefy, w której poziomy stężenie – **wyłącznie stężenia pyłu zawieszonego PM10 i ozonu (O₃)**, przekracza wartości dopuszczalne, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programu naprawczego także w skali szerszej niż miasto, powiat i województwo (czyli programu ogólnokrajowego, bowiem eliminacja nadmiernych stężeń ozonu nie jest możliwa w skali lokalnej).

Z kolei roczna klasyfikacja uwzględniająca kryteria ustanowione w celu ochrony roślin (ze względu na pozostające w normie stężenia SO₂, NO_x i O₃), pozwoliła na zakwalifikowanie powiatu pabianickiego, do klasy ogólnej A.

4.4. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

Brak większych obiektów przemysłowych w gminie, wyklucza zagrożenie hałasem przemysłowym. Jedynym znaczącym źródłem hałasu jest wyłącznie hałas komunikacyjny (kołowy), odczuwalny głównie w otoczeniu dróg, w szczególności tych, które są fragmentami przebiegających przez gminę dróg krajowych.

Na terenie gminy, funkcjonują odcinki następujących dróg publicznych:

- droga krajowa nr 14 Łódź – Wrocław, przecinająca centralnie gminę na kierunku ENE – WSW,
- droga krajowa nr 12 Łask – Piotrków Tryb., której odcinek przebiega wzdłuż południowej granicy gminy.

Ponadto teren gminy przecina równoległa do drogi nr 14, trasa linii kolejowej Warszawa –Łódź – Wrocław.

Badania emisji hałasu, wytwarzanego przez ruch kołowy tych dróg wykazały, że największe natężenie ruchu kołowego, występuje na drodze nr 14 w porze dziennej i przekracza 1000 pojazdów/h. Pomierzony równoważny poziom hałasu wynosił – w porze dziennej 74,3 – 75,6 dB(A), a w porze nocnej 70,7 – 72,1 dB(A). Równoważny poziom hałasu, wytwarzanego przez linię PKP – kształtował się w porze dziennej, na poziomie 68,0 – 77,0 db(A).

Hałas taki, jest hałasem ponadnormatywnym i kwalifikującym klimat akustyczny terenów sąsiadujących z drogami i linią PKP, jako uciążliwy dla mieszkańców. Dodatkową jego uciążliwością jest ciągłość występowania – zarówno w czasie dnia jak i nocy.

Źródłami szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego, są w granicach gminy, napowietrzne – przesyłowe linie elektroenergetyczne 110 kV (Pabianice-Zelów i Rypułtowice-Łask) i 220 kV Rogowiec-Rypułtowice, a także lokalne – 15 kV. W ich strefach oddziaływania, zabronione jest sytuowanie budownictwa mieszkaniowego lub obiektów przeznaczonych do stałego przebywania ludzi. Jedynym dokumentem gminy, skutecznie egzekwującym te zakazy, może być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

4.5. Zagrożenie środowiska przez odpady.

Odpady komunalne gminy Dobroń są unieszkodliwiane poprzez ich wywożenie, na zorganizowane składowiska takich odpadów, zlokalizowane poza granicami gminy (Dylów i Kamieńsk).

Pierwsza edycja Planu Gospodarowania Odpadami gminy Dobroń (PGO), wykonana została w maju 2004 r. i przyjęta Uchwałą Nr XVIII/121/2004 Rady Gminy w Dobroniu, z dnia 24.06.2004 r. Z kolei zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych uregulowane zostały w treści „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Dobroń”, zatwierdzonego Uchwałą Nr XXXII/211/2005 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 7.12.2005 r.

Wiadomym jest, iż na terenie gminy wytwarzane były i są następujące rodzaje odpadów:

- odpady komunalne,
- odpady z rolnictwa, leśnictwa,
- oleje odpadowe,
- odpady opakowań z tworzyw sztucznych, papieru, szkła, metalu itp.
- odpady różne, w tym niebezpieczne; wyeksploatowane pojazdy, zużyte urządzenia, akumulatory itp.
- odpady budowlane
- odpady mineralne (ziemia, kamienie, popioły itp.),
- odpady wielkogabarytowe.

Ilość wytworzonych gminnych, (niesegregowanych), odpadów komunalnych w okresie lat 2004-2007, wahała się w granicach 901,6 – 979,9 Mg/rok. Ogólna ilość pojemników przeznaczonych na gromadzenie odpadów wynosiła na koniec 2007r. – 1465 szt. Ponadto dla działek letniskowych w miejscowościach Barycz i Ldzań, wprowadzana jest w okresie letnim sprzedaż worków foliowych na odpady, wywożone 1 raz w tygodniu.

Odpady te zbierane są także w okresie maj – październik z terenów licznych w gminie działek letniskowych.

Nie mniej ilość podpisanych umów na usuwanie tych odpadów (ustawianie pojemników na odpady itp.) obejmuje tylko około 61%, posesji gminnych, które powinny spełniać ten obowiązek.

Szacuje się, że na terenie gminy powstaje – 11,6 Mg/rok odpadów niebezpiecznych oraz 2,66 Mg/rok odpadów zawierających zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Nie zorganizowano dotąd systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych, zawartych w strumieniu odpadów komunalnych (m.in. nie utworzono – mimo ujęcia tego zadania w treści Gminnego Planu Gospodarki Odpadami – PGO, na lata 2004-2007 – gminnego punktu zbierania odpadów niebezpiecznych).

Na zlecenie gminy firma Eko – Region, obsługuje system gminnej segregacji odpadów. Selektywna ich zbiórka przebiega przy pomocy 15 zestawów do segregacji odpadów po 3 pojemniki w każdym – na opakowania plastikowe, na szkło białe i na szkło kolorowe. Na koniec 2007 r. tylko 7,6% wytwarzanych odpadów, objętych zostało tym systemem.

Dwa razy w roku (wiosna, jesień), przeprowadzana była zbiórka odpadów wielkogabarytowych – przez firmę Eko – Region.

Odbiór padłych zwierząt (3,96 Mg w 2007 r.), wykonuje na zlecenie gminy firma „Hetman”.

Jak na terenie całego kraju, tak i w gminie Dobroń istotnym problemem są odpady zawierające azbest, będące wynikiem prac rozbiórkowych, usuwania eternitowych pokryć dachowych itp. – ich ilość (konieczna do usunięcia), oceniana jest w 2008r. na 69664 m². Rada Gminy w Dobroniu – Uchwałą Nr XVI/133/2008 z dnia 26.06.2008 r. przyjęła program usuwania tych odpadów z terenu gminy.

Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady przemysłowe (np. Jantoń S.A i S.K. – producent win w Dobroniu), unieszkodliwiają wytwarzane odpady w sposób i na zasadach określonych w decyzjach (pozwoleniach) organów ochrony środowiska, rozstrzygających o sposobie postępowania z wytworzonymi odpadami (Prawo ochrony środowiska, ustawa o odpadach).

W praktyce – wykonanie przedsięwzięć określonych w PGO gminy na lata 2004-2007, nie przebiegało zadawalająco. Najistotniejsze niedociągnięcia to nie objęcie zorganizowanym odbiorem odpadów blisko 40% gminnych posesji (obiektów) i tylko fragmentaryczna selektywna zbiórka odpadów. Brak „szczelności” gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów, wyrażał się najdotkliwiej powstawaniem nielegalnych „dzikich” wysypisk, zaśmiecaniem gminnych terenów leśnych, rowów przydrożnych itp. (tylko w 2003 r. na 36 zidentyfikowanych o ogólnej powierzchni 232 tys. m² - zlikwidowano 11 takich wysypisk o ogólnej powierzchni 10 tys. m²; w 2 z nich – w Mogilnie Dużym, miąższość nagromadzonych odpadów przekraczała 300 m !).

W sumie – **w okresie obowiązywania gminnego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2004 - 2007 – nie został zorganizowany skuteczny, gminny system unieszkodliwiania odpadów.** Brak takiego pełnego systemu zbiórki, segregacji i odzysku całości odpadów komunalnych, powoduje albo ich niewłaściwe przechowywanie, albo celowe porzucanie. Znaczna część odpadów komunalnych – nieselekcjonowanych, ulega niedozwolonemu spalaniu w domowych kotłowniach.

W rezultacie - unieszkodliwianie odpadów pozostaje nadal obok odprowadzania i oczyszczania ścieków, głównym problemem ochrony

środowiska obszaru gminy Dobroń. Skutki stanu istniejącego pozostają poważnym zagrożeniem środowiska – głównie dla wód powierzchniowych i podziemnych.

Sukcesywne i konsekwentne wdrażanie przyjętego przez Radę Gminy planu gospodarowania odpadami, jest kluczowym warunkiem skutecznego unieszkodliwiania odpadów, jak i zachowania wymaganych standardów ochrony środowiska przed odpadami.

5.0. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2008-2012 ORAZ PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ W TREŚCI TEGO DOKUMENTU.

5.1. w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Generalne ustalenia gminnego programu ochrony środowiska rozstrzygają o przyjęciu następujących działań w okresie do 2014 r.:

- ograniczaniu komunikacyjnych zanieczyszczeń powietrza,
- promowaniu odnawialnych źródeł energii (cieplnej),
- wspieraniu modernizacji technik spalania i przechodzeniu na techniki ekologiczne – bezpieczniejsze dla czystości powietrza,
- termomodernizację obiektów,
- rozbudowę sieci gazowej.

W takim ujęciu „Program” nie może wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru gminy, ani jej otoczenia.

Nie mniej słabością programu, jest brak skonkretyzowanych zadań z określeniem terminów i kosztów ich wykonania. Ponadto część przyjętych w programie działań, nie będzie możliwa do wykonania, lub we właściwym stopniu skuteczna, o ile nie zostanie wprowadzona do treści gminnych (gminnego) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.2. W zakresie zaopatrzenia w wodę, ochrony zasobów wodnych oraz emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi.

Zadania przyjęte do wykonania w treści Gminnego Programu Ochrony Środowiska na okres lat 2008-2017, obejmują:

W zakresie zaopatrzenia w wodę:

- modernizację sieci wodociągowej o długości 1,19 km w Dobroniu (ulice - Grunwaldzka, Lipowa, Słowackiego, Sportowa i Szkolna), w latach 2008-2012,
- budowę sieci jw. w miejscowościach – Wymysłów Francuski i Wymysłów Piaski (5,0 km) i Dobroń – ulice Rolnicza, Słoneczna i Szkolna (1,1 km), w latach 2009-2012,
- budowę sieci jw. w miejscowościach Chechło Pierwsze i Chechło Drugie – ulice Gojawiczyńskiej i pozostałych (1,78 km),
- rozbudowę gminnej Stacji Uzdatniania Wody w latach 2013-2014.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

- budowę zbiornika retencyjnego „Ldzań” na rzece Grabi w latach 2014-2019.

W „Programie” nie ujęto zamierzeń obejmujących budowę zbiorników retencyjnych „Kolumna” na Grabi u ujścia Pałusznicy i „Chechło Pierwsze”, na dopływie Pałusznicy z Pabianic na terenie Chechła Pierwszego.

„Program” rozstrzyga także o zakazie zagospodarowywania (zabudowy) dolin rzecznych, o budowie małych zbiorników i piętrzeń oraz retencjonowaniu wód opadowych w granicach działek, a także o ochronie urządzeń melioracyjnych – uzależniając wszakże skuteczność tych działań od ujęcia ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy.

W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem:

- budowę kanalizacji sanitarnej (8,6 km) z przyłączami (241 szt.) w miejscowościach Dobroń-Chechło, do 2012 r.
- budowę kanalizacji jw. (2,8 km i 77 szt. przyłączy) w miejscowości Chechło Drugie, do 2010 r.,
- budowę kanalizacji jw. (4,1 km i 117 szt. przyłączy) w miejscowości Dobroń Mały (Żabieniec) w latach 2010-2012,
- budowę kanalizacji jw. (2,1 km i 48 szt. przyłączy) w miejscowości Dobroń Mały (wieś) – w 2013 r.,

- budowę kanalizacji jw. (1,2 km) w miejscowości Dobroń Duży – ulica 11 Listopada i osiedle, w latach 2014-2015,
- budowę kanalizacji jw. z przyłączami w miejscowości Chechło Pierwsze, w latach 2013-2017,
- rozbudowę (modernizację) gminnej oczyszczalni w Zakrzewkach, zwiększającej jej przepustowość do 700 m³/dobę, do 2009 r.

Zakres tych zadań, przekracza o 5,2 km zamierzenia rozbudowy gminnego systemu kanalizacyjnego, które zostały określone (do 2015 r.) w treści projektu Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych z 2008 r. – patrz wyżej, rozdział 4.1, wyprzedza także o 5 lat (w stosunku do tego programu) – termin zwiększenia przepustowości oczyszczalni w Zakrzewkach do 700 m³/dobę.

Program nie rozstrzyga o kierunku odprowadzania ścieków z miejscowości Chechło Pierwsze (dotychczasowe zamierzenia przewidywały skierowanie ich do kanalizacji miasta Pabianic oraz Przygonia, którego ścieki miały być kierowane docelowo do kanalizacji Kolumny-Łasku).

Program nie zawiera także rozstrzygnięć w zakresie systemu odprowadzania i oczyszczania wód (ścieków) deszczowych gminy.

Tym niemniej – zagadnienia gospodarowania wodą i ochrony wód przed zanieczyszczeniem (gospodarki ściekowej), **są najściślejszym fragmentem gminnego programu ochrony środowiska – specyfikującym szczegółowo zakres i terminy wykonania zadań oraz ich koszty.**

Reasumując – zapisy „Programu”, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia wód i ziemi, powodowanego odprowadzaniem ścieków, przeciwnie – ich realizacja powinna spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru.

5.3. W zakresie zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi.

W tym zakresie Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2012, przewiduje:

- objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich (100%) mieszkańców gminy (obowiązek gromadzenia odpadów komunalnych w miejscach wyznaczonych w każdej nieruchomości, z sukcesywnym wprowadzaniem ich segregacji) – do końca 2010 r.,
- wywóz całości odpadów komunalnych w systemie zorganizowanym przez gminę – do końca 2010 r.,
- uruchomienie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji – do końca 2010 r.,
- rozbudowę selektywnej zbiórki odpadów o makulaturę – do końca 2010 r.,
- ograniczenie ilości składowanych (wywożonych na składowiska) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, od 75% w 2010 r., do 50% w 2013 i 35% w 2020 r.,
- eliminacja niekontrolowanego składowania odpadów (dzikich wysypisk), do końca 2010 r.,
- ograniczenie deponowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne do wielkości - nie więcej niż 81% w roku 2010 oraz nie więcej niż 63% w roku 2018.
- osiągnięcie w roku 2010 następujących limitów odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów: opakowań z papieru i tektury – 50%, opakowań ze szkła – 45%, opakowań z tworzyw sztucznych – 30%, opakowań metalowych – 45%, opakowań wielomateriałowych – 30%, odpadów wielkogabarytowych – 50%, odpadów budowlanych – 40%, odpadów niebezpiecznych (z grupy odpadów komunalnych) – 20% a w roku 2014 – odpowiednio: 60%, 60%, 22,5%, 50%, wielkogabarytowych – 55%, budowlanych od 50 do 80%, niebezpiecznych – 55%,

a równocześnie:

- kontrolę (przez gminę) stanu (ilości) umów zawieranych przez właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady,
- doskonalenie ewidencji wytwarzanych, odzyskiwanych i unieszkodliwianych

odpadów komunalnych,

- zwiększanie ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

Terminy przyjęte w zakresie realizacji poszczególnych zadań do roku 2010 mogą zostać wydłużone do roku 2012 w związku z uwarunkowaniami ekonomicznymi, jak również personalnymi w Gminie Dobroń.

W sumie – zapisy Gminnego Programu Ochrony Środowiska, na okres lat 2008-2012, nie stwarzają możliwości wzrostu zagrożenia wywołanego przez odpady dla terenu gminy i otaczających ją obszarów. Efektywne opanowanie i sukcesywna minimalizacja tego zagrożenia, jest uzależniona (uwarunkowana), od zakresu i tempa realizacji, określonych tym dokumentem działań i zadań.

5.4. W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Program Ochrony Środowiska Gminy Dobroń, nie zawiera specyfikacji działań i zadań zmierzających do ograniczenia uciążliwości występującego w obszarze gminy – ponadnormatywnego hałasu komunikacyjnego, ani też działań i zadań zabezpieczających mieszkańców gminy przed promieniowaniem elektromagnetycznym – patrz wyżej rozdział 4.4. Biorąc pod uwagę, że przez teren gminy, przebiegać będą projektowane drogi szybkiego ruchu S-8 Łódź-Wrocław i S-14 – zachodnia obwodnica Łodzi i Pabianic – zagrożenie terenów gminnych, ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym, zwiększy się w istotnym zakresie.

Niestety całość dostępnych środków technicznych, ograniczających to zagrożenie pozostaje w praktyce poza zasięgiem prawnych i rzeczowych możliwości gminy. Wyjątek stanowią **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – dokumenty o randze tworzonego przez samorząd gminny prawa lokalnego**, pozwalające na wdrażanie działań (i zadań), skutecznie zapobiegających lub ograniczających szkodliwe oddziaływanie dróg, na klimat akustyczny terenów gminy. Działania takie to np. określanie w treści planu zagospodarowania parametrów technicznych dróg i minimalnych ich szerokości w liniach rozgraniczających, lub wymagań akustycznych dla terenów akustycznie chronionych, (stosownie do art. 113 i 114 prawa ochrony środowiska). Także

tworzenie w treści miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - stref wolnych od zabudowy – towarzyszących przesyłowym liniom energetycznym – jest (do czasu skablowania tych linii), jedynym skutecznym środkiem zabezpieczającym środowisko, przed elektromagnetycznym promieniowaniem.

5.5. W zakresie występowania poważnych awarii.

Na obszarze gminy Dobroń nie występują obiekty, zaliczane do zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka (art. 248 Prawa ochrony środowiska). Toteż „Program” – z braku potrzeby nie określa ewentualnych – niezbędnych działań zapobiegawczych.

Jednak i w tym zakresie niezbędne są wsparcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W ich treści mogą bowiem następować przesądzenia o dopuszczeniu lub zaniechaniu sytuowania w obszarze gminy obiektów lub instalacji mogących szkodliwie oddziaływać na środowisko – a tym samym zaliczanych do obiektów dużego lub podwyższonego ryzyka.

Jak dotąd, ryzyko wystąpienia poważnej awarii – w rozumieniu prawa ochrony środowiska - może w gminie wystąpić wyłącznie w wyniku transportu (tranzyt) przez jej obszar, substancji lub materiałów niebezpiecznych. Zdarzenia takie pozostają poza sferą „Programu”. Ale i w tym zakresie, ujęcie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zamierzeń dotyczących modernizacji gminnego systemu drogowego (ulicznego), prowadząc do polepszenia parametrów technicznych istniejących dróg (ulic), a tym samym zwiększenia ich przepustowości, zmierzałoby w kierunku, zabezpieczającym gminę przed skutkami tego typu zdarzeń.

5.6. W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu.

W tym zakresie działania i zadania sformułowane przez Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2012, obejmują:

W zakresie ochrony gleb:

- ochronę gleb wyższych klas bonitacyjnych i zmeliorowanych,

- wprowadzanie upraw wieloletnich,
- wapnowanie gleb celem korekty ich pH,
- racjonalne stosowanie nawozów,
- rekultywację dzikich wysypisk odpadów (patrz wyżej, rozdział 4.5).

W zakresie ochrony zasobów przyrody:

- zapobieganie fragmentacji siedlisk przyrodniczych, wykonywanie czynności wynikających z programów ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem,
- wdrażanie systemu korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000,
- ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- poprawa stanu cennych ekosystemów, głównie dolin i siedlisk – obszarów wodno-błotnych i leśnych,
- wymiana informacji dotyczącej różnorodności biologicznej,
- opracowanie i wdrożenie programu ochrony terenów zadrzewień i zieleni ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- tworzenie warunków dla naturalnej retencji wód.

W zakresie ochrony zasobów leśnych:

- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych i rozwijanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- ochrona i zwiększanie zasobów leśnych poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szacuje się, że powierzchnia terenów gminy możliwych do zalesienia wynosi około 185 ha – głównie w obrębie miejscowości Wymysłów Francuski i Orpelów, co umożliwiłoby zwiększenie lesistości gminy do 44,4% jej powierzchni – patrz wyżej, rozdział 3.9).

Te treści „Programu”, których słabością jest ich zbyt uogólnienie, określają jednak w zadawalającej wielkości, zakres działań i zadań w przedmiocie ochrony zasobów środowiska gminy i jej krajobrazu, umożliwiając ponadto w części nie tylko ich ochronę ale i wzbogacanie.

6.0. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU.

Zasadniczymi celami polityki gminy Dobroń, istotnymi z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska i zbieżnymi z treścią Programów rozwoju lokalnego Powiatu Pabianickiego jak i Gminy na lata 2008-2012, są:

- kształtowanie związków gminy z jej otoczeniem,
- równoważenie rozwoju przestrzennego,
- rozwój infrastruktury,
- modernizacja i restrukturyzacja zabudowy,
- kreowanie wysokiej jakości środowiska i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wzbogacanie zasobów przyrodniczych gminy i zapewnianie warunków ochrony i kształtowania środowiska,
- planowanie przestrzenne i realizacja bieżącej i przyszłej polityki przestrzennej.

Jedynym skutecznym czynnikiem zapewniającym funkcjonowanie zasady zrównoważonego rozwoju, a więc rozwoju harmonijnie łączącego te cele, jest ład przestrzenny. Wiadomym jest, iż zachowanie równowagi poszczególnych elementów środowiska, a tam gdzie to możliwe przywracanie im naturalnej zdolności samoregulowania (samooczyszczania), jest uzależnione od działań osadzonych w trzech dziedzinach gospodarki gminy:

- w dziedzinie gospodarki przestrzennej,
- w dziedzinie gospodarki komunalnej,
- w rolnictwie.

Właściwe funkcjonowanie tych dziedzin gwarantuje mieszkańcom bytowanie w zdrowym, środowisku. Co więcej, gwarantuje likwidację zagrożeń dla środowiska, powodowanych przez gminę.

Europejska Karta Planowania Przestrzennego określa, iż planowanie to jest narzędziem polityki społecznej, kulturalnej i ekologicznej, której celem jest zaspokojenie potrzeb społeczeństwa. Wg tej karty **nadrzędnym celem planowania przestrzennego, jest potrzeba lepszego wykorzystania przestrzeni do rozmieszczania działalności człowieka, ochrony środowiska i poprawy jakości życia.**

Treści te są więc zbieżne z wdrażanymi przez gminę Dobroń, celami polityki społeczno – gospodarczej i przestrzennej samorządu. Przewodnim celem pierwszej z nich jest doprowadzenie do harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju, zapewniającego podniesienie poziomu cywilizacyjnego i poziomu warunków życia oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, a także następnych pokoleń dla osiągnięcia trwałego stopnia akceptacji społecznej.

Przewodnim celem drugiej – jest wprowadzenie ładu przestrzennego, rozwinięcie systemu przestrzeni publicznych, zahamowanie niekorzystnych tendencji i warunków przestrzennych dla realizacji strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. W sferze ochrony i kształtowania środowiska – przywrócenie jego wartości, utrzymanie i rozszerzenie ochrony zasobów przyrody i walorów przyrodniczo – kulturowych oraz krajoznawczo – rekreacyjnych.

Realizacja całości obu polityk jest niemożliwa bez funkcjonowania podstawowego narzędzia ich wdrażania, tzn. miejscowego planu (planów) zagospodarowania przestrzennego gminy, tj. dokumentu posiadającego status prawa miejscowego (lokalnego).

Toteż **Program Ochrony Środowiska Gminy Dobroń na lata 2008-2012**, formułując niezbędny zakres działań i zadań do wykonania przez gminę, **uzależnia możliwość ich realizacji, od treści zapisów miejscowych planów (planu) zagospodarowania przestrzennego** – patrz wyżej, rozdziały 4.4, 5.1, 5.2, 5.4, i 5.5. Istniejące (obowiązujące), miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmują jak dotąd około 6% obszaru gminy.

Brak planu (planów), zagospodarowania, stwarza nie tylko podstawowe zagrożenie, ale wręcz barierę dla wdrażania zarówno strategii rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju, jak i polityki społeczno – gospodarczej samorządu, w tym polityki ekologicznej, a tym samym programu ochrony środowiska.

Natomiast realizacja projektu ochrony środowiska, w zakresie określonym dla lat 2008-2012, zapewnia zachowanie i wzbogacenie, a w części przywrócenie naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru (dolin Grabi, Pałusznicy i ich dopływów, a w szczególności terenów i obiektów przyrodniczo chronionych – w tym także przewidywanych do ustanowienia - Obszaru Natura 2000 – SOO, rezerwatu przyrody i obszarów chronionego krajobrazu).

7.0. OCENA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM WPŁYWU NA ZDROWIE LUDZI, KTÓRE MOGĄ POWSTAWAĆ NA TERENIE GMINY LUB INNYCH TERENACH.

Program ochrony środowiska gminy Dobroń na lata 2008 - 2012, rozstrzyga o:

- zaopatrzeniu w wodę całości siedlisk ludzkich stałych i czasowych, jak i obiektów oraz terenów publicznych, nieomal w 100%, **z miejskiej sieci wodociągowej,**
- odprowadzeniu ścieków z obszarów zabudowanych gminy, **do miejskiej sieci kanalizacyjnej (sanitarnej),**
- stosowaniu dla celów grzewczych w jak najszerszym, dostępnym zakresie **niskoemisyjnych nośników energii,**
- konieczności **skutecznego unieszkodliwiania całości masy gminnych odpadów komunalnych,**
- zakazie zabudowywania terenów uznanych za zalewowe,
- ochronie i powiększaniu terenów leśnych,
- ochronie i rewaloryzacji cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów gminy, m.in. z przeznaczeniem rekreacyjnym.

Te jak i pozostałe zapisy, będące konsekwencjami przeznaczenia (funkcji) obszaru objętego opracowaniem, nie wywołują istotnych zagrożeń dla środowiska, a tym samym dla zdrowia ludzi. Przeciwnie prowadzą wprost do poprawy stanu środowiska w tym tych jego elementów, które zostały w znacznym stopniu zdegradowane, a także do wyeliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego.

8.0. OCENA SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE.

W obszarze objętym Programem Ochrony Środowiska Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012 , znajdują się (patrz rozdziały 3.9 i 3.10):

- fragment obszaru chronionego krajobrazu „ Środkowej Grabi „
- osiem pomników przyrody,

- trzy Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe (w sumie 701,0 ha),
- pięć Użytków Ekologicznych (w sumie 9,28 ha),
- jeden park wiejski (3,34 ha),
- cztery zadrzewione cmentarze,
- siedliska rzadkich, a także zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt,
- lasy (4079 ha),

a także wody powierzchniowe płynące i stojące – patrz rozdział 3.5.

Rozstrzygnięcia „Programu” odnoszące się do całości tych obszarów, obiektów i gatunków fauny i flory, obejmują :

- powołanie (projektowanego) rezerwatu przyrody „Rokitnica”, w obrębie leśnictwa Teodory, o powierzchni 10,48 ha, dla ochrony wysokich i przejściowych torfowisk oraz śródtorfowych oczek wodnych z zespołem grzybieni północnych,
- powołanie (projektowanego) Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Neru” o powierzchni 15620 ha, którego fragment o powierzchni 2726 ha, obejmowałby północne fragmenty gminy,
- przekształcenie istniejącego OChK „Środkowej Grabi” w „Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiański” OchK z korektą granic tego obszaru,
- przekształcenie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Grabi” w ZPK „Młynów nad Grabią”, wraz z korektą granic zespołu,
- przygotowanie dokumentacji, umożliwiającej powołanie obszaru chronionego krajobrazu w dolinie Pałusznicy,
- ochrona i odtwarzanie lokalnych korytarzy ekologicznych,
- racjonalna gospodarka terenami leśnymi, oparta o obowiązujące plany urządzenia lasów,
- zachowanie cennych przyrodniczo (nie chronionych prawnie), obszarów,
- promocja i realizacja programów leśno-rolno-wodno środowiskowych,
- rewaloryzacja Parku Wiejskiego w Dobroniu Poduchownym w okresie 2009-2010
 - patrz wyżej, rozdział 3.9,
- budowa zbiornika małej retencji „Ldzań” na Grabi w okresie 2014-2019 – patrz wyżej, rozdział 5.2,

a także całość działań i zadań, o których mowa wyżej w rozdziale 5.6.

„Program” przyjmuje, że w wyniku powołania całości projektowanych – przyrodniczo chronionych obszarów – ogólna powierzchnia systemu obszarów chronionych gminy wzrośnie do 650885 ha, czyli 35,9% jej powierzchni.

W efekcie zapisy i rozstrzygnięcia „Programu”, zapewniają całkowitą ochronę cennym przyrodniczo lub krajobrazowo obszarom gminy oraz gminnym obszarom i obiektom objętym ochroną prawną. „Program” **nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub krajobrazowym tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną (dotyczy to także projektowanego Obszaru NATURA-2000 – obszaru ochrony siedlisk – SOO, p.n. „Grabia”, który ma objąć dolinę Grabi w granicach gminy i którego powołanie ma nastąpić do końca 2009 roku – patrz wyżej, rozdział 3.9, mimo, że „Program” – rejestruje zamiar powołania tego obszaru na terenie gminy – jedynie w uogólnionym zakresie).**

Zapisy te, zapewniają także wymaganą ochronę gminnym terenom zieleni urządzonej – w szczególności Parkowi Wiejskiemu w Dobroniu Poduchownym.

W sumie „Program”, zapewnia ochronę przyrodniczą lub krajobrazową obszarów chronionych i chronionych form przyrody, a także gminnej zieleni zorganizowanej, w proporcjach właściwych do przewidywanego zagospodarowania gminnych terenów. Gwarancją skuteczności rozstrzygnięć „Programu”, w szczególności w odniesieniu do projektowanego Obszaru NATURA-2000, może być wyłączenie ich do treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – patrz wyżej, rozdział 6.0.

8.1. Ocena przewidywanego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000.

W związku z projektowanym powołaniem w granicach gminy – fragmentu Obszaru NATURA – 2000, pod nazwą „Grabia” - **SOO** (patrz wyżej, rozdział 3.9), a także wobec wejścia w życie w dniu 15.11.2008 r. ustawy z dnia 3.10.2008 r. (patrz wyżej, rozdział 2) – **tzn. w toku wykonywania prognozy** - w rozdziale niniejszym (niezależnie od stwierdzeń zawartych powyżej w rozdziale 8), dokonano oceny

wpływu – ujętego w „Programie” przedsięwzięcia pn. budowa zbiornika retencyjnego „Ldzań”, w miejscowości Ldzań na rzece Grabi.

Jest to konieczne bowiem stosownie do art. 33 ustawy o ochronie przyrody, zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (**dotyczy to także obszarów projektowanych**).

Natomiast program ochrony środowiska gminy, **podlega postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania jego ewentualnych skutków, w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000** (skutków realizacji programu na środowisko).

Zakres tego postępowania, określają art.40 i 41 ustawy Prawo ochrony środowiska i art.51 ustawy z dnia 3.10.2008 r – patrz wyżej rozdział 2.

Z kolei - stosownie do art.36 ustawy o ochronie przyrody – na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, **jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.**

Jak dotąd nie zostały ściśle określone, ani granice projektowanego Obszaru Natura – 2000 p.n. „Grabia”, ani lokalizacja oraz podstawowe parametry i funkcje projektowanego zbiornika „Ldzań”. Dlatego **przyjęto, iż zbiornik ten znajdzie się w granicach Obszaru Natura - 2000.**

Należy także stwierdzić, iż podstawowe funkcje zbiornika retencyjnego „Ldzań”, niezależnie od jego lokalizacji, wielkości itp., będą się sprowadzały i powinny się sprowadzać do:

- retencji wody dla pokrycia niedoborów wody w rzece poniżej zapory w okresach stanów suszy (niskich stanów wody),
- retencji powodziowej w okresie wysokich stanów wody w rzece - ochrony przeciwpowodziowej doliny Grabi poniżej zapory (m.in. z tych względów nie istnieją ustawowe przeciwwskazania co do budowy zbiornika – art.36 ustawy o

ochronie przyrody - mimo że znajdzie się on ewentualnie w granicach Obszaru Natura 2000,

- wyrównania przepływów rzeki poniżej zbiornika w okresach niskich stanów wody, oraz zabezpieczania przepływu nienaruszalnego (biologicznego) w rzece w okresach niżówek,
- rekreacji i wypoczynku,
- zabezpieczenia przeciwpożarowego dla sąsiadujących z nim terenów leśnych.

Jak wynika z charakterystyki hydrologicznej Grabi, wybudowanie zbiornika, nie spowoduje jakichkolwiek ubytków w stanie zasobów wodnych górnego (położonego powyżej zbiornika), odcinka rzeki. Natomiast powstanie zbiornika i jego funkcje, przyczynią się do wyrównania nagłych i skrajnych różnic potencjału zasobowego rzeki (w praktyce zlikwidują definitywnie występujące stałe zagrożenie powodziowe w obszarze doliny rzeki, poniżej przekroju zapory). Nadto zbiornik:

- stworzy korzystny mikroklimat,
- złagodzi procesy erozji wgłębnej – liniowej, na całej powierzchni zlewni zbiornika.

Tym samym – ujęte w „Programie”, zamierzenie budowy tego obiektu, nie wywoła uszczuplenia stanu lub niekorzystnych zmian zasobów środowiska rejonu (w szczególności doliny rzeki).

Przy tym, biorąc pod uwagę warunki geomorfologiczne tego odcinka doliny – patrz rozdział 3.3, można bez istotnego błędu pokusić się o stwierdzenie, że powstanie zbiornika, przekształci lokalnie teren w korzystny sposób – podnosząc tym samym jego walory krajobrazowe.

Z tych względów wydaje się, że sam zbiornik jak i jego przewidywane funkcje, mogą mieć wyłącznie potencjalny a zarazem wątpliwy i tylko pośredni wpływ na stan Obszaru Natura 2000. Ich rzeczywisty wpływ, na siedliska przyrodnicze lub gatunki roślin i zwierząt, należy wykluczyć. Niestety program ochrony środowiska gminy – **niezależnie od swej treści** – nie jest dokumentem wykluczającym taki wpływ.

Warunkiem **pełnego zabezpieczenia tych siedlisk**, jest objęcie terenów, na których ma powstać zbiornik – **miejscowym planem zagospodarowania**

przestrzennego, który – jako prawo lokalne – wprowadzając konieczne dla ochrony tych siedlisk, skuteczne ograniczenia i zakazy w zagospodarowaniu terenu – wykluczy zarówno rzeczywisty jak i potencjalny, znaczący wpływ tego obiektu na całość tych siedlisk – patrz wyżej, rozdział 6.0.

W tej sytuacji ewentualna propozycja alternatywnych – wobec przyjętych powyżej rozwiązań projektu planu – choć formalnie wymagana (patrz rozdział 2) – od strony rzeczowej nie wydaje się uzasadniona (patrz także rozdział 10.). Oznaczałoby to np. rezygnację z tworzenia zbiornika „Ldzań”, który pozostając w granicach Obszaru Natura 2000, będzie głównie przedsięwzięciem przeciwpowodziowym, a więc i bezpieczeństwa powszechnego – art. 34 i 36 ustawy o ochronie przyrody - czyli dopuszczanym do realizacji w granicach takiego obszaru).

Ponadto należy przewidywać, iż wysokość piętrzenia zapory projektowanego zbiornika, jeśli nawet nie wywoła **konieczności** sporządzenia raportu oddziaływania tego obiektu na środowisko, to przynajmniej zapewni **możliwość** sporządzenia takiego dokumentu. Tym samym obiekt ten będzie z pewnością poddany procedurom oceny oddziaływania na środowisko (i Obszar Natura – 2000), w czasie, w którym będą już znane – **jego lokalizacja i podstawowa charakterystyka hydrotechniczna**. Toteż zarówno decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych, jak i raport oddziaływania na środowisko, zagwarantują realizację tego obiektu, wyłącznie pod warunkiem, wyeliminowania jego znaczącego wpływu na Obszar Natura – 2000 (gwarancja ta nie eliminuje potrzeby wykonania dla zbiornika i otaczających go terenów, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).

9.0. OCENA W ZAKRESIE ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA.

Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2008-2012, nie zawiera zapisów, które byłyby sprzeczne z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska lub z pozostałymi przepisami (ustawy o odpadach, prawa wodnego, prawa geologicznego, ustawy o ochronie przyrody itp., jak również z wdrożoną w toku

sporządzania programu, ustawą z dnia 3.10.2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. nr 199 poz.1227).

Zawiera natomiast zapisy, które są wiernym brzmieniem przepisów ustawowych np. nakaz zorganizowanego gromadzenia i wywozu odpadów – patrz ustawa o porządku i czystości w gminach.

Reasumując, całość programu ochrony środowiska dla gminy Dobroń, mimo występujących uogólnień jego treści, należy ocenić pozytywnie – z punktu widzenia zarówno jego zawartości, jak i spodziewanej realizacji – w aspekcie potrzeb wynikających z obecnego i oczekiwanego stanu środowiska gminy i jej otoczenia. Jego realizacja nie spowoduje oddziaływań na środowisko, które mogłyby być uznane jako oddziaływania znaczące – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, a tym samym jako pogarszające stan środowiska, umożliwi natomiast likwidację ujemnych znacznych zmian w gminnym środowisku, wywołanych na tym obszarze wieloletnią, intensywną antropopresją. **Pozwoli także na zachowanie cennych krajobrazowo terenów oraz wzbogacenie chronionych siedlisk przyrodniczych, a także skuteczną ochronę zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny.**

10. OCENA W ZAKRESIE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH ORAZ METODY ZASTOSOWANEJ PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

- Program Ochrony Środowiska gminy Dobroń na lata 2008-2012, nie zawiera rozstrzygnięć (ani nie stwarza możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko, wymagające

- przeprowadzenia postępowania, wymaganego w treści art.58 pkt.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
- Charakter tego dokumentu i jego rzeczowa zawartość, z natury rzeczy wykluczają możliwość wprowadzania (proponowania), rozwiązań alternatywnych. Alternatywy takie były rozważane i proponowane – np. propozycja budowy indywidualnej (odrębnej niż gminna), oczyszczalni ścieków dla miejscowości Ldzań i Orpelów – patrz wyżej, rozdział 5.2. W zestawieniu z rozstrzygnięciami zarówno gminnego Programu Ochrony Środowiska jak i np. Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, alternatywa taka nie wytrzymuje krytyki – sytuuje bowiem na wodach powierzchniowych gminy, dodatkowy punkt zrzutu ścieków, a na domiar złego, sytuuje go w granicach projektowanego Obszaru Natura 2000. Stąd też ani Program, ani towarzysząca mu niniejsza prognoza, nie zawierają – z braku realnych potrzeb i możliwości - propozycji rozwiązań alternatywnych – patrz także wyżej, rozdział 8.1.
 - Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012, pozostaje w swej treści zgodny, z kierunkami działań i przedsięwzięciami, określonymi w treści obowiązujących - Wojewódzkiego i Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.
 - Prognozę sporządzono zarówno w oparciu o prace terenowe, jak i uzyskane wyniki badań stanu środowiska obszaru i regionu (monitoring), a także materiały archiwalne, dokumenty i literaturę (patrz niżej rozdział 12).

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Gmina Dobroń jest położona między obszarami dwu miast – Łasku i Pabianic, wchodzących w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej. Powiat pabianicki – a z nim gmina Dobroń, są zarazem granicznymi terenami Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Jest to więc obszar, na którym całość form przyrodniczych i tworów krajobrazowych, podlegała przez stulecia intensywnej presji (działaniom) ludzkiej.

Mimo tego, na obszarze gminy, istnieją nadal znaczne powierzchnie terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo. Walorem gminy jest obfitość powierzchni leśnych – aż 42,2 %, a także istnienie unikalnych krajobrazowo terenów w dolinie Grabi (jednej z najmniej zanieczyszczonych rzek województwa), na których zachowały się siedliska zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt.

Stąd też, na obszarze tym, powołane zostały – na mocy ustawy o ochronie przyrody – przyrodnicze obszary chronione – Obszar Chronionego Krajobrazu „Środkowej Grabi” i Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe „Dolina Grabi”, „Mogilno” i „Dobroń”, o ogólnej powierzchni ponad 700 ha, a także szereg innych, prawnych form ochrony przyrody – m.in. pomniki przyrody.

Program Ochrony Środowiska Gminy Dobroń na okres lat 2008-2012, jest kontynuacją takiego programu przyjętego przez Radę Gminy w Dobroniu w 2004 r. (Uchwałą Nr XVIII/121/2004). W jego treści projektuje się powiększenie gminnych terenów przyrodniczych – prawnie chronionych, poprzez utworzenie:

- fragmentu Obszaru NATURA 2000, pod nazwą „Grabia”, w skład którego wchodziłby cały odcinek doliny rzeki w granicach gminy, dla ochrony żyjących na tym terenie gatunków zwierząt zagrożonych wyginięciem (byłaby to część składowa europejskiego systemu ekologicznego NATURA –2000).
- rezerwatu przyrody pod nazwą „Rokitnica” w leśnictwie Teodory, dla ochrony cennych torfowisk i oczek wodnych,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Neru”, w skład którego wchodziłyby północne obrzeża gminy.

Ponadto program, zawiera ustalenia i propozycje, zmierzające do odbudowy zniszczonych lub zagrożonych przez człowieka elementów gminnego środowiska, z których najważniejszymi są:

- zaopatrywanie ludności gminy w wodę wyłącznie z rozbudowywanej, gminnej sieci wodociągowej w oparciu o ujęcie wód podziemnych w Markówce,
- odprowadzanie ścieków gminy, w oparciu o rozbudowywaną sieć kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczaniu ich w wymaganym stopniu – w rozbudowywanej oczyszczalni w Dobroniu i zrzucaniu ich do Pałusznicy,
- zaopatrywanie gminy w ciepło w możliwie najszerszym zakresie z innych źródeł energii niż węgiel,
- wykorzystywanie i ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z warunków naturalnych i położenia gminy, poprzez całkowitą ochronę zieleni urządzonej (parku w Dobroniu Poduchownym), a także ochronę krajobrazu gminnego i jego wzbogacanie oraz ochronę zarówno cennych przyrodniczo obszarów – w tym lasów - oraz chronionych prawnie tworów (i obszarów) przyrody i wzbogacanie ich powierzchni,
- utworzenie gminnego, skutecznego systemu unieszkodliwiania odpadów, poprzez objęcie **wszystkich mieszkańców gminy** obowiązkiem zorganizowanej zbiórki i wywozu odpadów, selektywnej zbiórki odpadów, w tym także odpadów niebezpiecznych – m.in. odpadów zawierających azbest.

W sumie gminny program ochrony środowiska na lata 2008-2012, nie zawiera sformułowań, które mogłyby spowodować pogorszenie stanu środowiska obszaru gminy lub jej otoczenia.

Pozostaje do wyjaśnienia skuteczność – prowadząca do wykonania, założonych programem działań i zadań. Wbrew pozorom nie jest ona uzależniona wyłącznie od wielkości środków finansowych, pozostających do dyspozycji samorządu gminnego. **Podstawowym zagrożeniem dla realizacji całości tych działań i zadań jest brak wystarczającej ilości miejscowych planów, zagospodarowania przestrzennego** (obowiązujące, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmują jak dotąd około 6% obszaru gminy). Jest to wręcz bariera dla wdrażania strategii rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju, jak i polityki społeczno – gospodarczej samorządu, w tym polityki ekologicznej, a tym samym programu ochrony środowiska. Wynika

ona stąd, że **tylko miejscowe plany, czyli jedyne dokumenty posiadające status prawa lokalnego, mogą być i są podstawowym i skutecznym narzędziem ich wdrażania.**

Toteż Program Ochrony Środowiska Gminy Dobroń na lata 2008-2012, formułując niezbędny zakres działań i zadań do wykonania przez gminę, **uzależnia możliwość ich realizacji, od treści zapisów miejscowych planów (planu) zagospodarowania przestrzennego.**

12. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

Prognozę sporządzono w oparciu o:

1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobroń na lata 2008–2012, sporządzony przez Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny AON-T, Sp. z o.o. 91-456 Łódź, ul. Łagiewnicka 54/56, w sierpniu 2008 r.,
2. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008-2012, sporządzony przez wykonawcę jw. w sierpniu 2008 r.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla Gminy Dobroń, sporządzone przez firmę Projektowanie urbanistyczne Hibner a Hibner J. s.c. w Zduńskiej Woli w 2007 r., przyjęte uchwałą Nr 10/77/2007 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 15.11.2007 r.
4. Program Ochrony Środowiska Powiatu Pabianickiego, wykonany przez Biuro Projektowania Ochrony Środowiska Atmo-ex Sp. z o.o. w Łodzi w październiku 2003 r.
5. Plan Gospodarowania Odpadami Powiatu Pabianickiego, wykonany przez Biuro jw. w październiku 2003 r.
6. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET,IUCN – The World Conservation Union i Fundacja IUCN Poland 1995 r.
7. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego 2002 r.
8. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2006 r Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2007 r.

9. Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim w latach 2002/2007, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 2003/2007 – Biblioteka Monitoringu Środowiska.
10. J. Markowski. Biuletyn faunistyczny Polski Środkowej. Kręgowce, Uniwersytet Łódzki 2006 r.
11. Aktualizacja Shadow list obszarów siedliskowych Sieci Natura 2000 w Polsce. Aneks do raportu na temat reprezentatywności ujęcia gatunków i siedlisk przyrodniczych z Dyrektywy Siedliskowej. WWF Polska, PTOP Salamandra, Klub Przyrodników – 2007 r.
12. Materiały Ministerstwa Środowiska dostępne na www.mos.gov.pl/natura 2000.